

četertrič: zimska zmerzal zmeči, zrahlja in zdrobi zemljo takó, de za spomladansko setev, posebno drobnih semen, kakor za travne semena, nič boljiga ni.

De se morajo pred zimo preorane njive v debelih brazdah zmerzlini prepustiti, že sama pamet da.

Razdelitev velike občinske pašnje (gmajne) „na Dobravah,“ in pa nov pripomoček, šole po deželi napraviti.

25. Listopada je Ljubljanska mestna gosposka 139 oralov in 1061 štirjakov veliko občinsko pašnjo „na Dobravah“ razdelila, do ktere ste dve soseski, namreč Kozarje in Podsmerek pravico imele.

Kar se 58 let ni moglo zgoditi, to se je pretečeni mesec zgodilo, zakaj že v letu 1787 se je Podsmereška soseska za razdelitev imenovane občine oglasila, pa je le bilo tolikanj in tolikanj zadržkov, de se to delo zavoljo nasprotnih misel med kmeti poprej ni moglo dognati.

Imenovani dve vasi ste ravno tiste, ki ste bile v 40. listu zavoljo naprave nove šole očitno pohvaljene. Umni možje so spoznali, de gruntna gosposka le za njih prid skerbí, zato so se po njenim svetu lepó poravnali in razdelitvi pašnje vdali po ti méri, kakor jim je ona svetvala.

Razdelitva je bila gruntному posestvu primerjena; po ti primeri so kmetje s celim gruntam po 7 oralov dobili, kmetje s pol gruntam po 3 orale in pol, in takó naprej vsak svoj delež.

Pa tudi kajzarji obeh sosesk so dobili svoje deleže, namreč po oralu. Gruntarji niso hotli dolgo dovoljiti, de bi se tudi kajzarjem kaj dalo; gruntna gosposka pa, ki je po očetovo tudi za-nje skerbela, je gruntarjem razložno pokazala, de bi to práv ne bilo, če bi kajzarji nič ne dobili, kér so vender dosihmal pravico imeli, na imenovani pašnji pasti; drugič pa tudi zato ne, kér bi se jim po tem takim njih živež takó okrajšal, de bi sicer ne mogli pošteno izhajati. Cela pašnja je bila tedej med 51 deležnikov razdeljena, vsakimu njegov delež odločen in za večne čase v last dan, od ktere bo imel na leto od oralu 10 kr. gruntnega davka odrajtovati.

Prednik mestne gosposke, visokiga spoštovanja vredni gospod Janez Nep. Hradecki, prepričani od veliciga prida, ki ga deželske šole kmetam delijo, pa tudi niso na učitelja (šolmastra) pozabili, kterimu bi se pri ti priložnosti tudi lahko nekaj grunta za prihodne čase odločilo, od kteriga bi si on nekoliko živeža pridobiti zamogel. Tudi temu svetu ste se imenovani soseski vdale in odmerjena sta bila za vselejnjiga učitelja 2 oralu in 520 štirjakov. — Častitljivi fajmošter, gospod Jožef Poklukar, ki so pri razdelitvi pričujoči bili, so to dovoljenje kmetov, tudi učitelju nekoliko grunta prepustiti, na mestu očitno pohvalili, in jim v lepim nagovoru pokazali, de bo to darilo, ki so ga danes za bolj terdno vstanovljenje Dobrovske šole dobrovoljno podelili, sad rodilo, kteriga bodo še njih vnuki v poznih letih veseli vživali. *)

Ta je resnična povest 25. Listopada storjene razdelitve velike pašnje, ktero bodo gotovo

vsi rodoljubi prijatli *) z veseljem brali. Kozarci in Podsmerečanje so se zopet umne kmetovavce skazali in so dali lep izled drugim kmetam.

Iz tukaj popisane razdelitve se zamore sleherni kmetovavec učiti, de ima vsaka dežela in skoraj vsaka soseska veliko premoženje, ktero mervto in brez dobička in v občinskih pašnjah leži, in ktere bi kmetam, ko bi bile razdeljene, naslednje dobičke dale:

1) Kmet si po razdelitvi občinskih pašinj pridobi večí ali manji kos zemljiša, ki, če ga začne pridno obdelovati, mu premoženje pomnoži. To je prvi dobiček!

2) S sedmerimi orali grunta zamore kmet svojiga sina vojaškiga stanu sprostiti; lejte drugo dobroto, ktere bi se marsikteri kmet lahko po ravno ti poti vdeležil!

3) Ko bi se pri vsaki razdelitvi občinskih pašnikov nekoliko zemljiša za učitelja odločilo, bi se zamogle po deželi kmalo šole napraviti. Pogledajte tretjo dobroto, ki iz razdelitve občin izvira! Po ti poti bi se pač nar lažej živež za učitelja oskerbel, akoravno ne vès, pa vender saj dobra polovica. Ali bi ne bila to velika pomoč za napravo deželskih šol? Bojè de!

Nov in nar lažej pomoček šolam pomagati, smo pri ti razdelitvi zvedili; Bog dej, de bi si ga kmetje práv k sercu vzeli, in de bi se po njem povsod ravnali, kjer razdeljujejo občine, in kjer še nimajo šol, ali pa kjer učitelj dozdej le pičle dohodke ima!

Dr. Bleiweis.

Dopis iz Dolenskiga.

(Na dalje.)

Terta se je létos slabo obnèsla, tode celo létosmo se bali, de se bo še slabeje. Lanjsko zimo je po nižjih nogradih močno pozébla, potem jo je dež zadrževal, med šmarnimi mašami je bilo prehladno in toča je cele gore potolkla, po nekterih krajih je grojzdje jelo gnjiti po drugih se ga je palež lotil. Ako bi mu zadnji mésec pred tergatvo gorkota ne bila takó stréгла, kakor mu je, bi bili takiga praskovca iméli, de ni bilo že davno takiga. Takó pa bo srédnje vince. Perdelalo se ga je pa, kjer je dobro, tretji del manj, kakor lani. Nekteri so ga tudi komaj polovico od lanskiga dobili, veliko gorá pa je tudi, ki ga še polovico niso dale. Desiravno je letošnje vino slabeje od lanskiga, ima vender že višico, kakor jo je lansko, ob tem času imélo. Avstrijansko vedro se zdaj ne kupi lahko spod tréh goldinarjev. Kjer pa dobre vina rastejo, pa že za malo védro (32 firkeljnov) hočejo tri goldinarje pa tudi štiri iméti. — Gotovo je, de bo letošnje vino hitro z gorá šlo. Železna césta ga bo veliko pobrala, namoštniki mu tudi ne bojo perzanesli, kmeta pa že navadno vsaka pot ravno mémo hrama pélje, dokler per cepku še kaj teče. Nekteri bojo o veliki kópi morebiti že mogli vódo piti. — Nizke vina so se letošnje poletje po tistih krajih, kterim je železna césta per rokah, práv dobro prodale za delavce per železni cesti; za práv dobriga štiriinštiridesetca pa ni bilo veliko kúpea, nekteri pa ga še tudi niso marali prodajati, kér se je vidilo, de mora njegova céna poskočiti, kar se je tudi rés zgodilo. — Mernik pšenice

*) Slišali smo, de letos na Dobrovi 136 otrok v šolo hodi, ktere dozdej, kér še učitelja nimajo, sami gospod fajmošter in gospod kaplan Matevž Milharčič učita. Lep izgled!

*) Nekteri nevredni sini Slovenje, ki od šol nočeje nič slišati, pa bodo godernjali, de govora od šol ne konca ne kraja ni. V čast domovine zamoremo reči, de sicer ni veliko taci, nekaj pa jih je vunder, ki po besedah milostljiviga rajnkiga Teržaškiga škofa gosp. Ravnikarja, hočejo kmeta v nič tlačiti in mu pot do večí uma zaperati. (Sgodbe sv. pisma).